

Sl. No.

088034

PGSA

Register
Number

--	--	--	--	--	--	--	--

**2012
SANSKRIT**

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 300

Read the following instructions carefully before you begin to answer the questions.

IMPORTANT INSTRUCTIONS

1. This Booklet has a cover (this page) which should not be opened till the invigilator gives signal to open it at the commencement of the examination. As soon as the signal is received you should tear the right side of the booklet cover carefully to open the booklet. Then proceed to answer the questions.
2. This Question Booklet contains **200** questions.
3. Answer **all** questions.
4. **All** questions carry equal marks.
5. You must write your Register Number in the space provided on the top right side of this page. Do not write anything else on the Question Booklet.
6. An Answer Sheet will be supplied to you separately by the Invigilator to mark the answers. You must write your Name, Register No., Question Booklet Sl. No. and other particulars on side 1 of the Answer Sheet provided, failing which your Answer Sheet will not be evaluated.
7. You will also encode your Register Number, Subject Code, Question Booklet Sl. No. etc., with Blue or Black ink Ball point pen in the space provided on the side 2 of the Answer Sheet. If you do not encode properly or fail to encode the above information, your Answer Sheet will not be evaluated.
8. Each question comprises *four* responses (A), (B), (C) and (D). You are to select **ONLY ONE** correct response and mark in your Answer Sheet. In case you feel that there are more than one correct response, mark the response which you consider the best. In any case, choose **ONLY ONE** response for each question. Your total marks will depend on the number of correct responses marked by you in the Answer Sheet.
9. In the Answer Sheet there are **four** brackets [A] [B] [C] and [D] against each question. To answer the questions you are to mark with Ball point pen **ONLY ONE** bracket of your choice for each question. Select one response for each question in the Question Booklet and mark in the Answer Sheet. If you mark more than one answer for one question, the answer will be treated as wrong. e.g. If for any item, (B) is the correct answer, you have to mark as follows :

[A] [C] [D]
10. You should not remove or tear off any sheet from this Question Booklet. You are not allowed to take this Question Booklet and the Answer Sheet out of the Examination Hall during the examination. After the examination is concluded, you must hand over your Answer Sheet to the Invigilator. You are allowed to take the Question Booklet with you only after the Examination is over.
11. Failure to comply with any of the above instructions will render you liable to such action or penalty as the Commission may decide at their discretion.
12. Do not tick-mark or mark the answer in the Question Booklet.

Tear here X

DO NOT TEAR THIS COVER OF THE QUESTION BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

Tear here X

10

10

10

10

10

10

1. छन्दःसूत्रस्य रचयिता कः ?

A) यास्कः

~~B) पिङ्गलः~~

C) गौतमः

D) गार्ग्यः ।

2. वाशिष्ठधर्मशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति ?

~~A) 30~~

B) 25

C) 24

D) 32.

3. अथर्ववेदस्य शौनकशाखायां कति मन्त्राः सन्ति ?

A) 790

B) 765

C) 710

~~D) 730.~~

4. मैत्रीउपनिषद् कस्मिन् वेदे अन्तर्भवति ?

A) ऋग्वेदे

B) सामवेदे

~~C) यजुर्वेदे~~

D) अथर्ववेदे ।

5. मन्त्राणां संग्रहः कुत्र दृश्यते ?

A) उपनिषदि

B) ब्राह्मणे

~~C) संहितायाम्~~

D) आरण्यके ।

6. याज्ञवल्क्य-जनक संवादः कस्मिन् उपनिषदि अस्ति ?

A) तैत्तिरीये

B) छान्दोग्ये

~~C) वृहदारण्यके~~

D) प्रश्नोपनिषदि ।

7. साङ्ख्ययोगः कस्मिन् उपनिषदि प्रतिपादितः ?

A) मैत्रायणीयोपनिषदि

B) केनोपनिषदि

C) श्वेताश्वतरे

D) महोपनिषदि ।

8. याज्ञवल्क्यस्य पत्नी का ?

A) मैत्रेयी

B) गार्गी

C) लोपामुद्रा

D) सुकन्या ।

9. To which section of the Vedas could the origin of kalpa be traced ?

A) संहिता

B) ब्राह्मणम्

C) आरण्यकम्

D) उपनिषद् ।

10. विद्यास्थानानि कति ?

A) अष्टादश

B) चतुर्विंशतिः

C) चतुर्दश

D) एकादश ।

11. पूषन् देवतायाः कति ऋचः सन्ति ?

A) चत्वारः

B) सप्त

C) नव

D) अष्टौ ।

12. वेदेन किञ्चित् सादृश्यं कस्य ग्रन्थस्य भवति ?

A) सेन्द् अवेस्तायाः

B) कुरानस्य

C) बैबिलः

D) गुरुग्रन्थसाहिबस्य ।

13. प्रपाठकः इति विभागः

A) ऋग्वेदे

B) यजुर्वेदे

C) सामवेदे

D) अथर्ववेदे ।

14. राणायनीयशाखा कस्मिन् वेदे अस्ति ?

- A) यजुर्वेदे ~~B) सामवेदे~~
C) अथर्ववेदे D) ऋग्वेदे ।

15. अथर्ववेदीयोपनिषद् का ?

- A) ईशावास्योपनिषत् ~~B) प्रश्नोपनिषत्~~
C) छान्दोग्योपनिषत् D) तैत्तिरीयोपनिषत् ।

16. पाणिनेः उत्तरकालीनः प्रधानः वैयाकरणः कः ?

- A) चन्द्रगोमिन् B) भट्टोजिदीक्षितः
C) हैमचन्द्रः ~~D) पतञ्जलिः ।~~

17. गणितशास्त्रं कस्मिन् वेदाङ्गे अन्तर्भवति ?

- A) शिक्षायां B) कल्पे
C) निरुक्ते ~~D) ज्योतिषे ।~~

18. ऋक्सर्वानुक्रमणी ग्रन्थस्य रचयिता कः ?

- A) शौनकः B) महीदासः
~~C) कात्यायनः~~ D) नारदः ।

19. ऋग्वेदस्य नवममण्डलस्य देवता कः ?

- A) रुद्रः B) पुरुषः
C) इन्द्रः ~~D) सोमः ।~~

20. ऋग्वेदस्य कस्मिन् मण्डले वाक् सूक्तं वर्तते ?

- A) प्रथम
B) पञ्चम
C) अष्टम
D) दशम ।

21. महाभारतस्य कालः 250 बी० सी० इति केन निर्दिष्टम् ?

- A) बालगङ्गाधर तिलकः
B) गोपालकृष्ण गोखले
C) सी० वी० वैद्यः
D) माकडोनल् ।

22. महाभारतं रामायणात् प्राक् आसीत् इति कस्य वादः ?

- A) वेबर्
B) विन्टर्निट्स्
C) माक्स मुल्लर्
D) मोनियर् विल्लियम्स ।

23. समग्र महाभारतस्य व्याख्याता अयम् कः ?

- A) नारायणः
B) तिलकः
C) नीलकण्ठः
D) शुकः ।

24. कस्य सन्निधौ जयाख्य इतिहासः उच्चारितः ?

- A) राजा परीक्षितः
B) नारदस्य
C) जनमेजयस्य
D) युधिष्ठिरस्य ।

25. जनमेजयः परीक्षितः

- A) पौत्रः
B) नसा
C) पुत्रः
D) पिता ।

26. श्रीमद्भागवतं केन उक्तम् ?

A) विष्णुना

~~B) शुकदेवेन~~

C) व्यासेन

D) भृगुणा ।

27. शान्ता का ?

~~A) रामस्य भगिनी~~

B) दुर्योधनस्य पत्नी

C) जनकस्य दुहिता

D) सीतायाः भगिनी ।

28. महाभारते कति पर्वाणि सन्ति ?

A) 8

~~B) 18~~

C) 20

D) 28.

29. अधोलिखितेषु बृहत्तमं पुराणं किम् ?

A) भागवत

~~B) स्कन्द~~

C) गरुड

D) नारद ।

30. अधोलिखितेषु लघुतमं पुराणं किम् ?

~~A) मार्कण्डेय~~

B) कूर्म

C) पद्म

D) अग्नि ।

31. रामायणमनुसृत्य पालिभाषायाम् लिखितः ग्रन्थः कः ?

A) रामगाथा

~~B) दशरथजातकम्~~

C) लवकुशचरितम्

D) साकेतदर्शनम् ।

32. तीर्थमहात्म्यम् कस्मिन् पुराणे विद्यते ?

- A) ब्रह्मपुराणे
 B) स्कन्दपुराणे
 C) वराहपुराणे
 D) गरुडपुराणे ।

33. तामसपुराणानि कति सन्ति ?

- A) चत्वारि
 B) षट्
 C) पञ्च
 D) त्रीणि ।

34. महाभारतम् आधारीकृत्य कालिदासेन रचितं नाटकं किम् ?

- A) कुमारसम्भवम्
 B) मालविकाग्निमित्रम्
 C) अभिज्ञानशाकुन्तलम्
 D) विक्रमोर्वशीयम् ।

35. अग्निपुराणं कीदृशं पुराणम् ?

- A) सात्त्विकम्
 B) राजसिकम्
 C) तामसिकम्
 D) धार्मिकम् ।

36. यादावाभ्युदयस्य व्याख्याकारः

- A) नीलकण्ठदीक्षितः
 B) मल्लिनाथः
 C) अप्पय्यदीक्षितः
 D) भट्टोजिदीक्षितः ।

37. मामल्लदेव्याः पुत्रः

- A) माघः
 B) कल्हणः
 C) महेन्द्रवर्मः
 D) श्रीहर्षः ।

38. सेतुबन्धं कस्य कवेः कृतिः ?

- A) भट्टेः ~~B) प्रवरसेनस्य~~
 C) कुमारदासस्य D) माघस्य ।

39. रावणवधकाव्ये विशेषेण किं प्रतिपाद्यन्ते ?

- A) धर्मशास्त्रविधयः B) मीमांसाशास्त्रविधयः
 C) ज्योतिषशास्त्रविधयः ~~D) व्याकरणशास्त्रविधयः ।~~

40. माघस्य पिता कः ?

- ~~A) दत्तकः~~ B) सौमिल्लः
 C) भट्टिः D) वाक्पतिः ।

41. श्रियः पतिः श्रीमतिः शासितुं जगत् — अयं कीदृशः मङ्गल श्लोकः ?

- A) आशीः B) नमस्कृत्या
~~C) वस्तुनिर्देशः~~ D) निदर्शनात्मकः ।

42. राघवयादवीयमिति कीदृशं काव्यम् ?

- A) उपमामूलकम् ~~B) द्विसन्धानकाव्यम्~~
 C) रूपकमूलकम् D) त्रिसन्धानकाव्यम् ।

43. भर्तृहरिणा रचितस्य शतकत्रयस्य नाम किम् ?

- ~~A) नीति-शृङ्गार-वैराग्य~~ B) वैराग्य-रीति-शृङ्गार
 C) नीति-हास्य-शृङ्गार D) हास्य-नीति-वैराग्य ।

44. व्याकरण सम्बन्धि काव्यं किम् ?

- A) किरातार्जुनीयम्
B) जानकीहरणम्
C) हरविजयम्
D) भट्टिकाव्यम् ।

45. 'ऋतुसंहारः' इति कीदृशं काव्यम् ?

- A) रूपककाव्यम्
B) रीतिकाव्यम्
C) महाकाव्यम्
D) लघुकाव्यम् ।

46. घटकर्परकाव्ये कस्य अलंकारस्य बहुल प्रयोगः दृश्यते ?

- A) अनुप्रासस्य
B) यमकस्य
C) उपमाया
D) दृष्टान्तस्य ।

47. कल्हणेन रचितं महाकाव्यं किम् ?

- A) हरतरङ्गिणी
B) पाण्डवचरितम्
C) राजतरङ्गिणी
D) यादवचरितम् ।

48. रघुवंशे कति राज्ञां नामानि व्यवहृतानि ?

- A) 18
B) 21
C) 20
D) 19.

49. पातालविजयस्य रचयिता कः ?

- A) पाणिनिः
B) वस्तुपालः
C) विजयचन्द्रसूरिः
D) नागानन्दः ।

50. जाम्बवतो विजयस्य अपरं नाम किम् ?

- A) हरविजयः
B) सौन्दरानन्दः
C) ऋषभनाथः
D) पातालविजयः ।

51. गद्यपद्यमिश्रितं काव्यं किम् ?

A) महाकाव्यम्

B) खण्डकाव्यम्

C) चम्पूकाव्यम्

D) गद्यकाव्यम् ।

52. अश्वघोषस्य कालः कः ?

A) 3rd Cent. BC

B) 4th Cent. AD

C) 1st Cent. AD

D) 6th Cent. AD.

53. अश्वघोषेण लिखितम् रूपकम् किम् ?

A) पञ्चरात्रम्

B) शारिपुत्रप्रकरणम्

C) बुद्धचरितम्

D) बालचरितम् ।

54. कविभारवेः विशेषणम् किम् ?

A) घण्टा

B) दीपशिखा

C) छत्र

D) तुरङ्गः ।

55. क्रमं निर्णयतु

I. व्यासः, वाल्मीकिः, जयदेवः, भारविः, कालिदासः

II. व्यासः, कालिदासः, वाल्मीकिः, जयदेवः, भारविः

III. वाल्मीकिः, व्यासः, कालिदासः, भारविः, जयदेवः

IV. वाल्मीकिः, व्यासः, भारविः, जयदेवः, कालिदासः ।

A) I

B) II

C) III

D) IV.

56. वेङ्कटाध्वरिणा विरचिताः चम्पू ग्रन्थाः कति ?

A) द्वौ

B) त्रयः

~~C) चत्वारः~~

D) पञ्च ।

57. कथासरित्सागरे कति श्लोकाः सन्ति ?

A) 20000

~~B) 22000~~

C) 24000

D) 26000.

58. बिल्वमङ्गलेन रचिते श्रीकृष्णकर्णामृते कति श्लोकाः सन्ति ?

A) 500

B) 400

~~C) 300~~

D) 200.

59. भामिनीविलासकाव्यं केन रचितम् ?

A) जयदेवेन

B) बिल्हणेन

~~C) जगन्नाथेन~~

D) लक्ष्मणसेनेन ।

60. भर्तृहरिणा विरचितेषु शतकत्रयेषु कः न अन्तर्भवति ?

A) नीतिशतकम्

B) वैराग्यशतकम्

C) शृङ्गारशतकम्

~~D) अम्बरुशतकम् ।~~

61. श्रीधरदासः कस्य ग्रन्थस्य रचयिता ?

A) खड्गशतकस्य

~~B) सदुक्तिकर्णामृतस्य~~

C) स्तुति पञ्चकस्य

D) आनन्दलहर्याः ।

62. गाथासप्तशती कस्यां भाषायां लिखिता ?

A) संस्कृत

B) पालि

~~C) प्राकृत~~

D) अपभ्रंश ।

63. राजतरङ्गिण्याः रचयिता कः ?

A) सोमेन्द्रः

~~B) कल्हणः~~

C) क्षेमेन्द्रः

D) राजशेखरः ।

64. 'विल्वमङ्गलः' इति कस्य नाम ?

A) श्रीकृष्णस्य

B) जयदेवस्य

C) जयमङ्गलस्य

~~D) लीलाशुकस्य ।~~

65. हर्षचरितं गद्यकाव्येषु कस्मिन् विभागे अन्तर्भवति ?

~~A) आख्यायिकायाम्~~

B) कथायाम्

C) भक्ति काव्ये

D) चम्पूकाव्ये ।

66. गीतगोविन्दे कति सर्गाः सन्ति ?

A) दश

~~B) द्वादश~~

C) चतुर्दश

D) षोडश ।

67. चौरपञ्चाशिका केन लिखिता ?

~~A) बिल्हणेन~~

B) कल्हणेन

C) क्षेमेन्द्रेण

D) जयदेवेन ।

68. 'रामकर्णामृतम्' केन लिखितम् ?

~~A) प्रतापसिंहेन~~

B) प्रतापरुद्रेण

C) गोपालदेवेन

D) जयदेवेन ।

69. शातवाहनस्य ग्रन्थः

A) पुष्पबाणविलासः

~~B) गाथासप्तशती~~

C) आर्यासप्तशती

D) पवनदूतम् ।

70. कुट्टिनीमतस्य प्रधान रसः

~~A) शृङ्गारः~~

B) रौद्रः

C) वीरः

D) भयानकः ।

71. अभिलषितार्थचिन्तामणेः कर्ता कः ?

A) वामनः

~~B) सोमेश्वरः~~

C) विक्रमादित्यः

D) हलायुधः ।

72. सदुक्तकर्णामृते उपान्ताः कवयः कति ?

A) 546

~~B) 446~~

C) 346

D) 246.

73. नारायणेन विरचितोऽयं ग्रन्थः

A) अन्यापदेशः

~~B) पञ्चतन्त्रम्~~

C) हितोपदेशः

D) कथासरित्सागरः ।

74. बृहत्कथायाः भाषा का ?

A) प्राकृतम्

B) पाली

C) काश्मीरी

~~D) पेशाची ।~~

75. क्षेमेन्द्रेण कृतो ग्रन्थः कः ?

- A) बृहत्कथामञ्जरी
- B) बृहत्कथासरित्सागरः
- C) वेतालपञ्चविंशति
- D) जातकमाला ।

76. पुराणोक्तेशकुन्तलोपाख्याने कस्य वृत्तान्तः नास्ति ?

- A) कण्वस्य
- B) दुष्यन्तस्य
- C) दुर्वाससः
- D) भरतस्य ।

77. 'सम्भालीमत' कस्य कृतिः ?

- A) चन्द्रगुप्तस्य
- B) दामोदरगुप्तस्य
- C) रामगुप्तस्य
- D) नृसिंहगुप्तस्य ।

78. भगवदज्जुकीयम्

- A) वीथि
- B) प्रहसनम्
- C) ईहामृग
- D) व्यायोगः ।

79. कुन्दमालायाः कथावस्तु

- A) रामायणम्
- B) महाभारतम्
- C) भागवतम्
- D) कल्पितम् ।

80. मुद्राराक्षसम् कस्मिन् विभागे अन्तर्भूतम् ?

- A) नाटिकायाम्
- B) नाटके
- C) प्रकरणे
- D) अङ्के ।

81. अमृतोदय कस्य कृतिः ?

A) यशपालस्य

B) कृष्णमित्रस्य

C) गोकुलानाथस्य

D) एतेषु न कस्यापि ।

82. मृच्छकटिकायाः नायिका का ?

A) दूती

B) मदनिका

C) वसन्तसेना

D) रदनिका ।

83. अङ्क रूपकस्य प्रधानो रसः कः ?

A) शृङ्गारः

B) हास्यः

C) करुणा

D) वीरः ।

84. नाटिकायाः नायकः

A) धीरोदात्तः

B) धीरललितः

C) धीरशान्तः

D) धीरोद्धतः ।

85. अरूपकाणि कति सन्ति ?

A) चतुर्दश

B) पञ्चदश

C) षोडश

D) अष्टादश ।

86. स्वप्नवासवदत्ता इति नाटकस्य कर्ता कः ?

A) कालिदासः

B) सुबन्धुः

C) वाणभट्टः

D) भासः ।

87. महाभारतमधिकृत्य भासेन कति नाटकानि रचितानि ?

A) 3

B) 7

C) 6

D) 8.

88. रामायणमधिकृत्य भासेन लिखितानि नाटकानि कति ?

A) 3

B) 8

C) 2

D) 6.

89. चित्तवृत्तिकल्याण कस्य कृतिः ?

A) नेमिनाथस्य

B) भूमिनाथस्य

C) रघुनाथस्य

D) एतेषु न कस्यापि ।

90. अनुमितिपरिणय नाटकम् केन रचितम् ?

A) गौतमेन

B) वाचस्पतिना

C) नृसिंहेन

D) मुरारिणा ।

91. विशाखादत्तेन किं रचितम् ?

A) जानकीहरणम्

B) उरुभङ्गम्

C) मुद्राराक्षसम्

D) प्रतिमानाटकम् ।

92. हर्षवर्धनः कस्य पुत्रः ?

A) आनन्दवर्धनस्य

B) प्रभाकरवर्धनस्य

C) राज्यवर्धनस्य

D) चन्द्रगुप्तवर्धनस्य ।

93. मुद्राराक्षसे कति अङ्काः विद्यन्ते ?

A) 5

B) 10

~~C) 7~~

D) 9

94. क्रमं निर्णयतु —

I. भासः, भवभूतिः, कालिदासः, विशाखादत्तः, भट्टनारायणः

II. कालिदासः, भासः, भवभूतिः, भट्टनारायणः, विशाखादत्तः

III. भासः, कालिदासः, विशाखादत्तः, भट्टनारायणः, भवभूतिः

IV. कालिदासः, भासः, भट्टनारायणः, विशाखादत्तः, भवभूतिः ।

A) II

~~B) III~~

C) IV

D) I.

95. मुद्राराक्षसनाटके प्रधाननायकः कः ?

A) चन्द्रगुप्तः

B) मलयकेतुः

C) राक्षसः

~~D) चाणक्यः ।~~

96. सुबन्धोः नाटक भेदाः कति ?

~~A) 5~~

B) 4

C) 3

D) 6.

97. दशरूपकस्य व्याख्याकारः

A) धनञ्जयः

B) राजशेखरः

C) भोजः

~~D) धनिकः ।~~

98. अलङ्कारशास्त्रे भोजेन कति ग्रन्थाः विरचिताः ?

~~A) द्वौ~~

B) त्रयः

C) चत्वारः

D) एकः ।

99. सरस्वतीकण्ठाभरणस्य कर्ता कः ?

A) बल्लालः

B) क्षेमेन्द्रः

~~C) भोजः~~

D) हेमचन्द्रः ।

100. कविकण्ठाभरणस्य रचयिता

A) भोजः

B) रुय्यकः

C) जयदेवः

~~D) क्षेमेन्द्रः ।~~

101. चित्तमीमांसायाः विमर्शकः कः ?

A) विद्यानाथः

B) शारदातनयः

~~C) जगन्नाथः~~

D) विश्वनाथः ।

102. भोजराजस्य राज्यम्

A) उज्जयिनी

B) अवन्ति

~~C) धारा~~

D) काञ्ची ।

103. रसगङ्गाधरस्य अध्याय विभागः कः ?

A) परिच्छेदः

B) उद्योतः

C) उल्लासः

~~D) आननम् ।~~

104. अलङ्कारचूडामणिः इति ग्रन्थः कीदृशः ?

A) मूल ग्रन्थः

~~B) व्याख्यान ग्रन्थः~~

C) लक्षण ग्रन्थः

D) टिप्पणी ग्रन्थः ।

105. कविकण्ठाभरणस्य कर्ता कः ?

- A) राजशेखरः
B) कल्हणः
C) धनञ्जयः
D) क्षेमेन्द्रः ।

106. अलङ्कारसर्वस्वं कस्य कृतिः ?

- A) रुद्रटस्य
B) रुय्यकस्य
C) रुचकस्य
D) रुद्रभट्टस्य ।

107. अभिनवगुप्तानुसारं नाट्यशास्त्रस्य श्लोक संख्या

- A) 6000
B) 5000
C) 4000
D) 3000.

108. काव्यप्रकाशस्य रचयिता कः ?

- A) रुद्रटः
B) लोल्लटः
C) मम्मटः
D) विश्वनाथः ।

109. भट्टिकाव्यस्य प्रधानटीका

- A) जयसुधा
B) जयमङ्गला
C) प्रकाशिका
D) न कापि ।

110. विश्वनाथस्य कृतिः

- A) साहित्यदर्पणम्
B) काव्यदर्पणम्
C) नाट्यदर्पणम्
D) संगीतदर्पणम् ।

111. 'रसतरङ्गिणी' केन रचिता ?

A) चारुदत्तेन

~~B) भानुदत्तेन~~

C) रूपदत्तेन

D) हरदत्तेन ।

112. 'वक्रोक्तिः काव्यजीवितम्' इति कस्य मतम् ?

A) रुय्यकस्य

B) मम्मटस्य

~~C) कुन्तकस्य~~

D) भामहस्य ।

113. अभिनवगुप्तस्य गुरुः

A) भरतः

~~B) भट्टेन्दुराजः~~

C) क्षेमेन्द्रः

D) बिल्हण ।

114. 'चन्द्रमुखम्' इत्यत्र अलङ्कारः

A) रूपकः

~~B) उपमा~~

C) व्यतिरेकः

D) अपह्नुतिः ।

115. 'काव्यस्यात्मा ध्वनिः' इति केन प्रतिपादितम् ?

A) भामहेन

B) विश्वनाथेन

C) मम्मटेन

~~D) आनन्दवर्धनेन ।~~

116. राजशेखरस्य कालः

~~A) 875 A.D. अनन्तरकालीनः~~

B) 900 A.D. अनन्तरकालीनः

C) 800 A.D. प्राक्कालीनः

D) 1000 A.D. प्राक्कालीनः ।

117. पाणिनेः माता का ?

A) सत्यवती

B) गौरी

~~C) दाक्षी~~

D) पार्वती ।

118. कथासरित्सागरानुसारं पाणिनेः सहाध्यायिनः के ?

~~A) कात्यायनः, व्याडिः, इन्द्रदत्तः~~

B) वररुचिः, स्फोटायनः, पतञ्जलिः

C) इन्द्रः, नारदः, वामनः

D) जयादित्यः, भट्टोजिदीक्षितः, नागेश भट्टः ।

119. प्रत्याहार सूत्राणि कति ?

A) द्वादश

~~B) चतुर्दश~~

C) षोडश

D) अष्टादश ।

120. वार्तिककारः कः ?

A) व्याडिः

B) पतञ्जलिः

~~C) वररुचिः~~

D) पाणिनिः ।

121. काशिका वृत्तिः इति व्याख्या

A) महाभाष्यय

~~B) अष्टाध्याय्याः~~

C) सिद्धान्तकौमुद्याः

D) वाक्यपदीयस्य ।

122. वाक्यपदीये कति काण्डानि सन्ति ?

A) पञ्च

B) चत्वारि

~~C) त्रीणि~~

D) एकमेव ।

123. काशिकावृत्तेः व्याख्यायाः नाम

~~A) न्यासः~~

B) प्रकाशिका

C) कौमुदी

D) दीपिका ।

124. काशिका विवरणपञ्चिकाव्याख्याकारः

A) नीलकण्ठदीक्षितः

B) अमरसिंहः

C) हरदत्तः

~~D) जिनेन्द्रबुद्धिः ।~~

125. हरदत्तः कः ?

A) अष्टाध्यायी व्याख्याता

B) महाभाष्य व्याख्याता

C) कौमुदी व्याख्याता

~~D) काशिका व्याख्याता ।~~

126. प्रायशः उपसर्गाः

A) धातोः पश्चात् भवन्ति

~~B) धातोः पूर्वस्मात् भवन्ति~~

C) प्रातिपदिकस्य पश्चात् भवन्ति

D) प्रातिपदिकस्य पूर्वस्मात् भवन्ति ।

127. शालातुरीयः इति कस्य अपरं नाम ?

A) पतञ्जलेः

~~B) पाणिनेः~~

C) कात्यायनस्य

D) शर्ववर्मणः ।

128. शौनकेन लिखिता शिक्षा का ?

A) तैत्तिरीयप्रातिशाख्यम्

B) ऋग्वेदप्रातिशाख्यम्

~~C) वाजसनेयीप्रातिशाख्यसूत्रं~~

D) पुष्पसूत्रम् ।

129. परिभाषेन्दुशेखरः केन लिखितः ?

A) कात्यायनेन

~~B) नागेशभट्टेन~~

C) भर्तृहरिणा

D) कैयटेन ।

130. अष्टाध्यायाः उपलभ्यमानेषु प्रथमा वृत्तिः का ?

A) प्रक्रिया कौमुदी

B) सिद्धान्त कौमुदी

C) लघुसिद्धान्त कौमुदी

~~D) काशिका ।~~

131. परोक्षार्थे कः लकारः भवति ?

A) लट्

~~B) लिट्~~

C) लृट्

D) लृट् ।

132. सन्धिः कदा भवति ?

- A) अत्यन्तसम्योगे सति
 B) ~~संहितायां सत्याम्~~
 C) पदयोः सन्निधिमात्रेण
 D) वक्तुः विवक्षायाम् ।

133. किं नाम पदम् ?

- A) एकतिङ्
 B) एककृत्
 C) ~~सुप्तिङन्तम्~~
 D) अक्षरसमूहः ।

134. अधोलिखितेषु कः कृत् प्रत्ययः ?

- A) इञ्
 B) सन्
 C) टाप्
 D) ~~ण्वल्~~ ।

135. 'गां दोग्धि पयः' इति वाक्ये 'पयः' इति पदं केन सूत्रेण कर्म भवति ?

- A) ~~कर्तुरीप्सिततं कर्म~~
 B) तथायुक्तं चानीप्सितम्
 C) दिवः कर्म च
 D) अकथितं च ।

136. 'ष्टुना ष्टुः' — इत्यस्मिन् सूत्रे कयोः योगे ष्टुः भवति ?

- A) श्चोः
 B) ष्टोः
 C) ~~स्तोः~~
 D) स्कोः ।

137. 'बीजगणितम्' कस्मिन् ग्रन्थे अन्तर्भूतः ?

- A) ब्रह्मस्फुटसिद्धान्ते
 B) ~~सिद्धान्तशिरोमणि~~
 C) होराषट्पञ्चाशिकायाम्
 D) जातकचन्द्रिकायाम् ।

138. चाणक्यस्य अपरं नाम

- A) चन्द्रगुप्तः
 B) ~~विष्णुगुप्तः~~
 C) ब्रह्मगुप्तः
 D) आर्यगुप्तः ।

139. शल्यचिकित्सायाः पितामहः कः ?

- A) चरकः
B) कश्यपः
C) अग्निवेशः
D) सुश्रुतः ।

140. स्पर्शेषु अनुनासिकवर्णानां संख्या कति ?

- A) 3
B) 4
C) 5
D) 6.

141. 'मातङ्गलीला' कस्य मृगस्य वैद्य शास्त्रम् ?

- A) अश्वस्य
B) अजस्य
C) गजस्य
D) गोः ।

142. मयेन किं शास्त्रं रचितम् ?

- A) शिल्पशास्त्रम्
B) वास्तुशास्त्रम्
C) वैद्यशास्त्रम्
D) अर्थशास्त्रम् ।

143. 'अभिधानरत्नमाला' केन रचिता ?

- A) बलरामेण
B) हलायुधेन
C) अमरसिंहेन
D) अजयपालेन ।

144. 'करणकुतूहलं' केन विरचितम् ?

- A) आर्यभटेन
B) भास्कराचार्येण
C) ब्रह्मगुप्तेन
D) बोधायनेन ।

145. भोजस्य 'समराङ्गणसूत्रधारः' कस्मिन् शास्त्रे अन्तर्भवति ?

- A) धनुर्वेदे
B) अर्थशास्त्रे
C) शिल्पशास्त्रे
D) छन्दः शास्त्रे ।

146. सङ्गीतसारसङ्ग्रहस्य कर्ता कः ?

- A) जगज्योतिर्मल्लः
 B) बालरामवर्मा
 C) बालरामशर्मा
 D) जयमङ्गलः ।

147. 'श्रुतबोधः' इति छन्दशास्त्रस्य कर्तृत्वं कस्मिन् आरोप्यते ?

- A) पिङ्गले
 B) व्यासे
 C) कालिदासे
 D) भरते ।

148. स्तम्भमेलनम् कुरुत :

a) पिङ्गलाचार्यः	1. वृत्तरत्नाकरः
b) बराहमिहिरः	2. छन्दोमञ्जरी
c) केदारभट्टः	3. वृहत्संहिता
d) गङ्गादासः	4. छन्दसूत्रम् ।

	a	b	c	d
A) 2	3	4	1	
B) 4	1	2	3	
C) 3	2	1	4	
☒ D) 4	3	1	2	

149. दामोदरमिश्रकृतछन्दशास्त्रं किम् ?

- A) छन्दानुशासनम्
 B) सुवृत्ततिलकम्
 C) वाणीभूषणम्
 D) निदानसूत्रम् ।

150. क्रम निर्णयं कुरुत —

- A) पित्त वात, कफ
 B) कफ, वात, पित्त
 C) वात, पित्त, कफ
 D) कफ, पित्त, वात ।

151. धर्माविरुद्धो भूतेषु ..... भरतर्षभ ।

A) पुरुषोऽस्मि

B) मुक्तोऽस्मि

C) प्रीतोऽस्मि

~~D) कामोऽस्मि ।~~

152. 'रतिरहस्यम्' इत्यस्य रचयिता कः ?

A) जयदेवः

~~B) कोक्ककः~~

C) वात्स्यायनः

D) शाङ्गदेवः ।

153. नाट्यशास्त्रे 'ब्रह्मणा' सामवेदात् किं स्वीकृतम् ?

A) आङ्गिकम्

~~B) गीतम्~~

C) नृत्यम्

D) छन्दस् ।

154. वृक्षायुर्वेदस्य कर्ता कः ?

A) पिङ्गलः

~~B) सुरपालः~~

C) जयदत्तः

D) नारायणः ।

155. "सङ्गीतचिन्तामणिः" इत्यस्य कर्ता कः ?

~~A) वेमभूपालः~~

B) माधवः

C) पार्श्वदेवः

D) नान्यदेवः ।

156. कामन्दकीयनीतिसारे कति सर्गाः ?

A) 15

~~B) 20~~

C) 19

D) 18.

157. प्रमाणवार्तिक कारिकायाः कर्ता कः ?

A) नागार्जुनः

B) वसुबन्धुः

C) दिङ्नागः

~~D) धर्मकीर्तिः ।~~

158. शून्यवादः कस्य पक्षः ?

~~A) माध्यमिकस्य~~

B) योगाचारस्य

C) वैभाषिकस्य

D) सौत्रान्तिकस्य ।

159. बौद्धमते शब्दः

A) न प्रमाणम्

B) प्रमाणमेव

~~C) न पृथक् प्रमाणम् अपितु अनुमानेऽन्तर्भूतम्~~

D) प्रत्यक्षेऽन्तर्भूतम् ।

160. तर्ककौमुद्याः रचयिता कः ?

A) अन्नम्भट्टः

~~B) लौगाक्षिभास्करः~~

C) जगदीशः

D) विश्वनाथपञ्चाननः ।

161. योगदर्शनानुसारं कति प्रमाणानि ?

A) 2

~~B) 3~~

C) 5

D) 4.

162. साङ्ख्यकारिकायां कति तत्त्वानि विवृतानि ?

A) 21

B) 24

C) 26

~~D) 25.~~

163. न्यायमते अनादिः सान्तः

~~A) प्रागभावः~~

B) प्रध्वंसाभावः

C) अत्यन्ताभावः

D) अन्योन्याभावः ।

164. उल्लूकः इति कस्य विशेषनाम ?

~~A) कणादस्य~~

B) चारूवाकस्य

C) कपिलस्य

D) जैमिनेः ।

165. भामते: कर्ता कः ?

- ~~A) वाचस्पति मिश्रः~~ B) मण्डन मिश्रः
C) पार्थसारथि मिश्रः D) एतेषु न कोऽपि ।

166. वाचस्पतिमिश्रः कस्य/कस्याः व्याख्यानं रचितवान् ?

- ~~A) सांख्यकारिकायाः~~ B) न्यायमञ्जर्याः
C) न्यायसूत्रस्य D) योगवासिष्ठस्य ।

167. वैशेषिकमते विशेषः

- A) स्व व्यावर्तकः B) पर व्यावर्तकः
C) परतो व्यावर्तकः ~~D) स्वतो व्यावर्तकः ।~~

168. न्याय-वैशेषिकैः को वादः अङ्गीक्रियते ?

- A) असत्कारणवादः B) सत्कार्यवादः
C) सत्कारणवादः ~~D) आरम्भवादः ।~~

169. न्यायमते कति पदार्थाः ?

- A) सप्त ~~B) षोडश~~
C) षट् D) अत्मा-अनामिति पदार्थद्वयमेव ।

170. नैयायिकाः

- A) उत्पत्तौ ज्ञप्तौ च स्वतः प्रामाण्यवादिनः
B) ज्ञप्तौ परतः प्रामाण्यवादिनः उत्पत्तौ स्वतः प्रामाण्यवादिनः
C) स्वतः प्रामाण्यवादिनः
~~D) परतः प्रामाण्यवादिनः ।~~

171. न्याय-वैशेषिकमते मोक्षो नाम

A) अपरिमितसुखावाप्तिः

~~B) दुःखध्वंसः~~

C) दुःखध्वंसपूर्वक सुखप्राप्तिः

D) दुःखध्वंसो वा सुखप्राप्तिर्वा ।

172. कः जैनसंप्रदाये अन्तर्भूतः भवति ?

~~A) श्वेताम्बरः~~

B) महायानः

C) जयतीर्थः

D) बृहस्पतिः ।

173. स्तम्भमेलनं कुरुत —

a) गौतमः

1. सांख्यकारिका

b) ईश्वरकृष्णः

2. वेदान्तसारः

c) उदयनाचार्यः

3. न्यायसूत्रम्

d) सदानन्दः

4. न्यायकुसुमाञ्जलिः ।

a   b   c   d

A) 4   3   1   2

B) 3   4   2   1

C) 2   3   4   1

~~D) 3   1   4   2.~~

174. सांख्यकारिकामाधारिकृत्य वाचस्पतिमिश्रेण लिखितः ग्रन्थः कः ?

~~A) सांख्यतत्त्वकौमुदी~~

B) सांख्यप्रवचनभाष्यम्

C) षष्ठितन्त्रम्

D) सांख्यसारः ।

175. "तत्त्वचिन्तामणिः" इति ग्रन्थस्य लेखकः कः ?

- A) गङ्गेशोपाध्यायः
 B) जयन्तभट्टः
 C) शिवादित्यः
 D) जयदेवः ।

176. विट्ठलनाथः कस्य पुत्रः ?

- A) मध्वाचार्यस्य
 B) वल्लभाचार्यस्य
 C) रामानुजाचार्यस्य
 D) भास्करचार्यस्य ।

177. सम्प्रतिर्तकसूत्रं कस्य धर्मस्य ग्रन्थः ?

- A) जैन
 B) बौद्ध
 C) वैशेषिक
 D) अद्वैत ।

178. योगः कः ?

- A) चित्तवृत्तियोगः
 B) चित्तवृत्तिनिरोधः
 C) चित्तवृत्तिविरोधः
 D) चित्तवृत्तिवियोगः ।

179. मातृकायाः बन्धनं कथं करणीयम् ?

- A) कर्गजद्वारा
 B) काष्ठफलकाभ्याम्
 C) लोहफलकेन
 D) ताम्रफलकेन ।

180. स्वाभाविक भेदाभेदवादः कस्य ?

- A) वल्लभाचार्यस्य
 B) विट्ठलाचार्यस्य
 C) निम्बार्कस्य
 D) चैतन्यस्य ।

181. प्राचीनकाले मातृकासंरक्षणार्थं कस्य पर्णस्य व्यवहारः आसीत् ?

- A) बटपत्रस्य
 B) बिल्वपत्रस्य
 C) निम्बपत्रस्य
 D) जम्भीरपत्रस्य ।

182. अशोकशिलालेखस्य लिपिः का ?

A) खरोष्ठी

B) ब्राह्मी

~~C) ब्राह्मी खरोष्ठी च~~

D) द्रमिडब्राह्मी ।

183. अशोकशिलालेखस्य समयः

A) 5th Century AD.

~~B) 3rd Century BC~~

C) 3rd century AD.

D) 5th Century AD.

184. मध्य एसिआ प्रान्ते प्रथमतया मातृका कदा लब्धा ?

~~A) 1895~~

B) 1781

C) 1865

D) 1780.

185. दीर्घतमा मातृका कस्मिन् संग्रहालये तिष्ठति ?

~~A) Govt. Oriental Library, Mysore~~

B) BORI, Pune

C) ORI, Trivandrum

D) VRI, Vrindavan.

186. पंजाब विश्वविद्यालय संग्रहालयः कुत्र आसीत् ?

A) चण्डीगढ़

B) होसिअरपुर

~~C) लाहौर~~

D) नव देहली ।

187. मोडि लिपिः कस्यां भाषायां व्यवहृता ?

A) हिन्दी

~~B) मराठी~~

C) बेङ्गली

D) असामी ।

188. प्रथम यात्रिकः, येन मातृकानां प्रतिकृतिः कारिता ?

- A) Itsing ~~B) Hiuen Tsang~~
C) Nearchos D) Megasthenes.

189. मोड़िलिप्यां मातृकाः कुत्र लभ्यन्ते ?

- A) गुजराट् प्रदेशे ~~B) महाराष्ट्र प्रदेशे~~
C) तमिलनाडु प्रदेशे D) पश्चिमबङ्ग प्रदेशे ।

190. Catalogus Catalogorum केन सम्पादितम् ?

- A) Mackenzie B) Oppert
~~C) Aufrecht~~ D) Bithler.

191. 'आसनम्' इति किम् ?

- A) सुखं स्थिरमासनम् ~~B) स्थिरसुखमासनम्~~
C) स्थिरचिरमासनम् D) स्थिरं कृच्छ्रमासनम् ।

192. 'सत्यमेव जयते' इति वाक्यं कुत्र विद्यते ?

- A) प्रश्नोपनिषदि ~~B) मुण्डकोपनिषदि~~
C) इशोपनिषदि D) कठोपनिषदि ।

193. "Adyar Library and Research Centre" इति शोधसंस्था कदा प्रतिष्ठां जाता ?

- A) 1870 B) 1874
~~C) 1886~~ D) 1871

194. महाभारतस्य संपादनं केन कृतम् ?

- ~~A) BORI~~ B) Adyar Library
C) Saraswati Library D) French Institute.

195. लेखनवेलायाम् मातृकाग्रन्थे कथं दोषः जायते ?

- ~~A) स्पष्टलेखनाभावात्~~ B) दिवसेलेखनकारणात्
C) लेखनी अभावात् D) असमीचिन पत्रत्वात् ।

196. सम्पादनकार्ये प्रायशः कतिविधा दोषाः प्रदर्श्यन्ते ?

- A) त्रीणि B) द्वे
~~C) चत्वारि~~ D) पञ्च ।

197. प्राचीनतमा कर्गजमातृका कुत्र लभ्यते ?

- ~~A) Patna~~ B) Baroda
C) Trivandrum D) Chennai.

198. कवीनां निकषम्

- A) पद्यम् B) चम्पूः
~~C) गद्यम्~~ D) रूपकम् ।

199. गद्यस्य प्रभेदः कति ?

- ~~A) द्वौ~~ B) त्रयः
C) चत्वारः D) पञ्च ।

200. मुद्राराक्षसे प्रधानो रसः

- A) हास्यः ~~B) वीरः~~
C) भयानकः D) अद्भुतः ।